

חינוך לחיים

פרשת חיי שרה

"ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה" אמרו במדרש מהיכן בא?? מהר המוריה בא - מעקידת יצחק. ולכאורה אם הנושא כאן זה ההספד לשרה מה משנה לי מהיכן הגיע?? אלא שרצו לומר לנו כאן במה הספידה? במה הדגים את גדלותה של שרה? איך ביכה את האבידה שאין לה תמורתה? והתשובה: "מהר המוריה בא" מעקידת יצחק זה הגדלות של שרה!! שגידלה בן כיצחק שמוכן למסור נפשו על קדושת השם ושורש האמונה זה ממנה והוא ממשיך בדרכה.

'מטבע של אברהם: זקן וזקנה בצד אחד, בחור ובחורה בצד אחר' פירש רש"י: בחור ובתולה - יצחק ורבקה, זקן וזקנה - אברהם ושרה. זה המוניטין של אבותינו שמעמידים דור שהולך בדרכו- המשכיות הדורות. לחנך את בנו שיקים בית שיהיה 'הצד השני' של דרכו, השתקפות שיטתו ולא שכל דור ינפיק 'מטבע' משל עצמו ויפסול את ה'מטבע' של קודמיו. וכן יש כאן רמז לאדם שהחיים חולפים ועוברים מהר מאוד וכל ימי חייו הם כצל עובר כמו מטבע זה שיש בו בחור ובתולה מצד זה, אבל מיד כאשר הופכים את המטבע לצד השני יש בה מיד זקן וזקנה. וראוי לאדם לזכור זאת תמיד שימי הבחרות חולפים חיש מהר. כמו שכת' "אלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק" כרטיס הביקור של יצחק זה שהוא בן אברהם - ממשיך בדרכו- הולך בדרכיו ולא מוצא לו "דרכים חדשות".

וזה גם פירוש המדרש 'זרח השמש ובא השמש' - 'עד שלא השקיע הקב"ה שמשה של שרה הזריח שמשה של רבקה, בתחילה הנה ילדה מלכה גם היא בנים, ואח"כ ויהיו חיי שרה מאה שנה' זהו למעשה "חיי שרה". שרה אמנם הלכה לעולמה, אבל דרכה ומורשתה לא. חייה של רבקה - כלתה לעתיד, והבית אשר תבנה עם בנה יצחק, היא היא: "חיי שרה", זהו המשך ישיר לדרכה של האמא, שהייתה רוויה ב"תורת חסד על לשונה", כשהייתה מחד מקרבת לחיי תורה, ומאידך עמדה לצד בעלה, אברהם אבינו ע"ה במידת החסד האינסופי לאחרים בהכנסת-אורחים וכדומה. גם רבקה, שופעת חסד וטוב לזולת. כשהיא מתבקשת ע"י עבד אברהם לה הוריק לה מעט מים מכדה, בעיניה הפקוחות לצרכי האחר, היא מציעה עזרה גם להשקאת הגמלים - "גם לגמליך אשאב". רבקה הינה בבחינת "זרח השמש", אשר הולכת בדרכה של שרה אמנו ע"ה, הגומלת חסדים טובים ללא הרף. ולכן יצחק שבא לבדוק עם רבקה מתאימה לו איך עושה זאת? מה המבחן המכריע? יצחק מביא את רבקה לאוהל של אימו לראות האם תוכל להיות הממשיכה של אימו והבדיקה באיזו מידה תוכל לחקות ולהמשיך את מורשת אימו, שרוחה של אימו ע"ה תשרור בדיוק נמרץ אצל ירושתה. 'האהלה שרה אימו' - העיקר ונעשית דוגמת שרה אימו, בהדלקת הנר וברכה בעיסה וכו' ושימו לב העיקר 'וכשבאת רבקה חזרו' אין כאן נר חדש... אלא הנר של שרה חזר!!!!

וזה הגאווה של שרה ואברהם - 'וה' ברך את אבהם בכל' אומר רש"י "בכל" בגמט' "בן" ולכ' לא מובן וכי עד עכשיו לא ידענו שיש לאברהם בן... שצריך ללמדנו רק ע"י גימטריא??? אלא ההסבר ה' ברך את אברהם בכל - במקנה, בכסף וזהב וכו' אבל גם אם יש לאדם כל זה ואין לו בן ההולך בדרכיו. המרווה נחת הממשיך לטוות את שרשרת הדורות הכל נעשה טפל ובטל רק הבנים שממשיכים את השושלת הם המעניקים את כל המשמעות לכל הברכות. (ונוסיף 'ויהיו' בגימטריא 37 כי ימי חייה של שרה משנולד יצחק היו בדיוק 37 ללמדנו שמי שאין לו בן חשוב כמת והבנים הם עיקר החיים)

לכן יש לנו להקדיש כל כח וזמן לבנינו, לאוצרות האמיתיים שימשיכו את שושלת הדורות ואת המורשת וכך נזכה לברכת האבות "בכל".

ונסיים בפנינה על הפס' "ואבא היום אל העין" - אמר ר' אחא "יפה שיחתן של עבדי אבות לפני המקום מתורתן של בנים" פירש האדמו"ר ר' אליעזר זאב מקרעטשניף זצ"ל שהכוונה על הצדיק שמותיר אחריו בנים ההולכים אף הם בדרכיו, וכנגדם אמר שיפה שישוחחו הבנים על עבדי אבות כלומר שישפרו במעלת עבודת אבותיהם לפני המקום, שהיתה בכל הכוונות וכו' וילמדו בזה הדרך אשר הלכו בה צדיקי אמת. וזה עדיף מתורתן של בנים, מאמירת חידושים שלהם עצמם.

והוסיף על זה בנו האדמו"ר ר' דוד משה מקרעטשניף זצ"ל ע"פ מה שאמר האדמו"ר מסדיגורא שביקשו ממנו לומר דבר תורה אז אמר "וכי מה זה כל התורה כולה?? בעצם הקב"ה לקח את מעשי האבות ועשה מהם תורה, יהי רצון שמעשינו גם יעשו תורה" עפ"ז אמר שזה הכוונה ברש"י יפה שיחתן של עבדי אבות כלומר עבדי לשון עובדה ומעשה שממנו עשה ה' את תורתו. ויה"ר שיהיה ג"כ כמו"כ מתורתן של בנים, שאף ממעשיהם יעשו תורה.

לע"נ אבי מורי ר' חיים ב"ר ישעיהו ז"ל

משה בירנבוים - birmoshe@gmail.com